سنجش املا درس ۱ تا ۴ فارسی ششم

۲۳ آذرماه ۱۴۰۴ دبستان پسرانه سما تویسرکان

نام زیبایت :

نهایت زمان پاسخدهی : ۴۵ دقیقه

۱-واژگان نادرست متن زیر را کشف و سپس بازنویسی بفرمایید.

اندیشه کردن اندر کار خالغ و مخلوق، روشنایی افزاید اندر دل و قفلت از این و نااندیشیدن، تاریکی افزاید اندر دل، و نادانی گمراهی است.

معلّم چند کلمه را روی تخته نوشت و گفت: بچّه‌ها، هر پنج گروه دغّت کنید. این چند واژه را بارها شنیده‌اید و خوانده‌اید، یک بار دیگر، بخوانید و درباره‌ی آن‌ها فکر کنید.

رکاب‌دار از کوه بالا رفت. چشم‌ای دید که آب از آن، غطره قتره بیرون می آمد و اجدهایی بر لب آن چشمه مرده و هرارت آفتاب در وی اسر کرده است و آب دهان ذهر آلودش با آب چشمه مخلط می‌شود و قطره غطره از کوه فرو می‌چکد.

رکاب‌دار سراسیمه از کوه پائین آمد و آنچه را دیده بود به ارز رسانید و جامی آب سرد از زرفی که حمراه داشت به شاه داد.

من هم مانند شما، موجودی زنده هستم و زندگی من، فراض و فرودها و داستانی تولانی دارد.

وطن، خانه‌ی شماست و من عامل پیوستگی و اتّحاد همه‌ی اعضای این خانه‌ام، شناسنامه و سند شناخت شما در هر جای ایران و در هر گوشه‌ی جهان، زبان ملّی ایرانیان، یعنی زبان فارسی است.

من پیوسته بر زبان شما جاری هستم و با گوش، چشم، زهن و بلکه با جانتان همراهم، شما نیز بکوشید که همواره با هم نگاهبان میحن باشیم.

داستان زندگی من از همان آغاز تاریخ میهن عزیزمان، ایران، شروع شده است و همچنان با شور و شادابی ادامه دارد.

هر ایرانی با آواهای دلنشین و نقمه‌های مهربان من، پرورش می‌یابد و بزرگ می‌شود. افتخارهایی که شما فرزندان مهربان، با تلاش و کوشش خود می آفرینید، باعث سربلندی و اتبار من می‌شود. بزرگی و عضمت من و شما به این است که با هم، کنار هم و نگاهبان هم باشیم.

اکنون دلم می‌خواهد کمی درباره‌ی چهره‌ی دوم خودم برایتان بگویم؛ چون این چحره در طول تاریخ، گرفتار صلیقه‌ها شده و تغییرات و چندگانگی هایی را پیدا کرده است. هر کلمه یا واژه، پاره‌ای از پیکر من است. هر واژه، طلفّض، معنی و معمولاً یک شکل نوشتن دارد.

نه محقّغ بوَد نه دانشمند — چارپایی، بر او کتابی چند

آن تهی مغذ را چه علم و خبر — که بر او حیزم است یا دفتر

۲- در هر سطر املای کدام گزینه باتوجّه به معنای آن نادرست است؟

الف)ناگذیر:ناچار ب)تدبیر:راه حل ج)فارغ: آرام، آسوده د)متّفق:هماهنگ

الف)کمند:طناب ب)مخلوغ: آفریده شده ج)تلفظ:سخن گفتن د)ربیع:بهار

الف)تیمار:پرستاری ب)فاضل:صاحب فضیلت ج)ایصار:فداکاری د)طعام:غذا

۳- باحروف داخل کمانک واژه‌ای بنویسید که به معنی«دلسوز»باشد ، دو حرف اضافه هستند.(ق-ش- و -م-ف - غ)

.....

۴- مکان درست هر واژه را با دقّت به معنای جمله انتخاب و در جاهای خالی یادداشت بفرمایید.

الف) آموزگار از جای خود ..... و گفت: « بهتر است ..... مؤدبانه بیان شود.» (درخواست – برخاست)

ب) آفتاب غروب کرد، اوّل ..... نمازت را بخوان ، سپس .....را میل کن. (غذا ۰ قضا)

ج) اینکه ..... دیگران را هم در تصمیم گیری در نظر بگیریم ، کاری ..... است و ..... الهی هم دارد. (ثواب – صلاح – صواب)

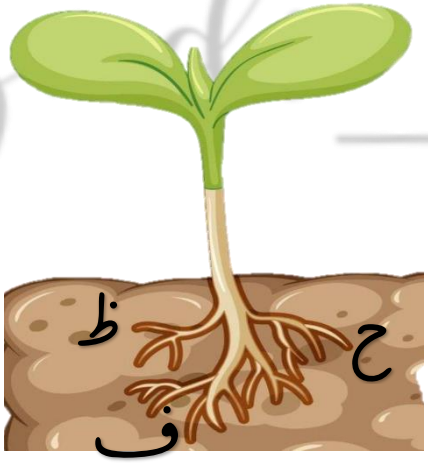
د) ..... بر رفتار ..... در اداره‌ی ..... ناظر هستند. (ملک – ملائک – ملوک)

۵- جدول زیر را برای هم‌خانواده‌های واژه‌ی شغل، کامل بفرمایید.

واژه‌ها	عضو خانواده واژه شغل هست؟ ✓ یا ✗	چرا عضو هست یا نیست؟ از نظر معنایی توضیح دهید.
شاغل		
مشغول		
اشتغال		
اشتعال		
مشاغل		

۶- با توجّه به ریشه‌ها، هم‌خانواده یادداشت کنید.

مولا علی (ع) : «عالمانه سخن گویید تا قدر شما روشن گردد.»

پاسخنامه سنجش املا درس ۱ تا ۴ فارسی

۱-واژگان نادرست متن زیر را کشف و سپس بازنویسی بفرمایید.

اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزاید اندر دل و غفلت از این و نااندیشیدن، تاریکی افزاید اندر دل، و نادانی گمراهی است.

معلّم چند کلمه را روی تخته نوشت و گفت: بچّه‌ها، هر پنج گروه دقّت کنید. این چند واژه را بارها شنیده‌اید و خوانده‌اید، یک بار دیگر، بخوانید و درباره‌ی آن‌ها فکر کنید.

رکاب‌دار از کوه بالا رفت. چشمه‌ای دید که آب از آن، قطره قطره بیرون می آمد و اژدهایی بر لب آن چشمه مرده و حرارت آفتاب در وی اثر کرده است و آب دهان زهر آلودش با آب چشمه مخلوط می‌شود و قطره قطره از کوه فرو می‌چکد.

رکاب‌دار سراسیمه از کوه پایین آمد و آنچه را دیده بود به عرض رسانید و جامی آب سرد از ظرفی که همراه داشت به شاه داد.

من هم مانند شما، موجودی زنده هستم و زندگی من، فراز و فرودها و داستانی طولانی دارد.

وطن، خانه‌ی شماست و من عامل پیوستگی و اتّحاد همه‌ی اعضای این خانه‌ام، شناسنامه و سند شناخت شما در هر جای ایران و در هر گوشه‌ی جهان، زبان ملّی ایرانیان، یعنی زبان فارسی است.

من پیوسته بر زبان شما جاری هستم و با گوش، چشم، ذهن و بلکه با جانتان همراهم، شما نیز بکوشید که همواره با هم نگاهبان میهن باشیم.

داستان زندگی من از همان آغاز تاریخ میهن عزیزمان، ایران، شروع شده است و همچنان با شور و شادابی ادامه دارد.

هر ایرانی با آواهای دلنشین و نغمه‌های مهربان من، پرورش می‌یابد و بزرگ می‌شود. افتخارهایی که شما فرزندان مهربان، با تلاش و کوشش خود می آفرینید، باعث سربلندی و اعتبار من می‌شود. بزرگی و عظمت من و شما به این است که با هم، کنار هم و نگاهبان هم باشیم.

اکنون دلم می‌خواهد کمی درباره‌ی چهره‌ی دوم خودم برایتان بگویم؛ چون این چهره در طول تاریخ، گرفتار سلیقه‌ها شده و تغییرات و چندگانگی هایی را پیدا کرده است. هر کلمه یا واژه، پاره‌ای از پیکر من است. هر واژه، تلفّظ ، معنی و معمولاً یک شکل نوشتن دارد.

نه محقّق بوَد نه دانشمند — چارپایی، بر او کتابی چند

آن تهی مغز را چه علم و خبر — که بر او هیزم است یا دفتر

۲- در هر سطر املای کدام گزینه باتوجّه به معنای آن نادرست است؟

الف)ناگزیر:ناچار　ب)تدبیر:راه حل　ج)فارغ: آرام، آسوده　د)متّفق:هماهنگ

الف)کمند:طناب　ب)مخلوغ: آفریده شده　ج)تلفظ:سخن گفتن　د)ربیع:بهار

الف)تیمار:پرستاری　ب)فاضل:صاحب فضیلت　ج)ایصار:فداکاری　د)طعام:غذا

۳- باحروف داخل کمانک واژه‌ای بنویسید که به معنی«دلسوز»باشد ، دو حرف اضافه هستند.(ق-ش- و -م-ف - غ)

.....مُشفق.....

۴- مکان درست هر واژه را با دقّت به معنای جمله انتخاب و در جاهای خالی یادداشت بفرمایید.

الف) آموزگار از جای خود .....برخاست..... و گفت: « بهتر است .....درخواست..... مؤدبانه بیان شود.» (درخواست – برخاست)

ب) آفتاب غروب کرد، اوّل .....قضا..... نمازت را بخوان ، سپس .....غذا.....را میل کن. (غذا - قضا)

ج) اینکه ...صلاح.... دیگران را هم در تصمیم‌گیری در نظر بگیریم ، کاری ...صواب... است و ...ثواب..... الهی هم دارد. (ثواب – صلاح – صواب)

د) .....ملائک..... بر رفتار .....ملوک..... در اداره‌ی .....ملک..... ناظر هستند. (ملک – ملائک – ملوک)

۵- جدول زیر را برای هم‌خانواده‌های واژه‌ی شغل، کامل بفرمایید.

واژه‌ها	عضو خانواده واژه شغل هست؟ ✓ یا ✗	چرا عضو هست یا نیست؟ از نظر معنایی توضیح دهید.
شاغل	✓	شاغل یعنی شغل‌داشتن و از نظر معنایی هم‌خانواده است.
مشغول	✓	مشغول یعنی انجام دادن شغلی و از نظر معنایی هم‌خانواده است.
اشتغال	✓	اشتغال یعنی شغلی داشتن و از نظر معنایی هم‌خانواده است.
اشتعال	✗	اشتعال یعنی شعله‌ور شدن و از نظر معنایی هم‌خانواده نیست.
مشاغل	✓	مشاغل یعنی شغل‌ها و از نظر معنایی هم‌خانواده است.

۶- با توجّه به ریشه‌ها، هم‌خانواده یادداشت کنید.

